

Beleidskader Forensisch Psychiatrisch Toezicht (fpt)

Ministerie van Veiligheid en Justitie
April 2011

Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
2. Achtergrond	6
3. Beschrijving forensisch psychiatrisch toezicht	8
3.1 Definitie forensisch psychiatrisch toezicht	9
3.2 Doel forensisch psychiatrisch toezicht	9
3.3 Uitgangspunten forensisch psychiatrisch toezicht	9
3.4 Wettelijke verantwoordelijkheden bepalen beslissingsbevoegdheid	10
4. Verantwoording	12
5. Procesbeschrijving forensisch psychiatrisch toezicht	14
5.1 Taken en verantwoordelijkheden bij transmuraal verlof	15
5.2 Taken en verantwoordelijkheden bij proefverlof	16
5.3 Taken en verantwoordelijkheden bij de voorwaardelijke beëindiging	18
5.4 Taken en verantwoordelijkheden bij bijzondere situaties	20
5.4.1 Contraire voorwaardelijke beëindiging	20
5.4.2 Tijdelijke crisisopname tijdens voorwaardelijke beëindiging	21
5.4.3 Bovenregionale overdracht	22
6. Bijlage	24
6.1 Afkortingen en begrippenlijst	25

1. Inleiding

1. Inleiding

Het vergroten van de maatschappelijke veiligheid vormt een topprioriteit van het nieuwe kabinet. Randvoorwaarde voor vrijheid en vertrouwen is immers een veilige omgeving waar geen gevoelens van onveiligheid heersen. Het daadkrachtig aanpakken van overlast en criminaliteit vraagt niet alleen van politie en justitie een zichtbaar, gezaghebbend en doortastend optreden, maar ook van forensisch psychiatrische centra (fpc's) en de reclasseringsorganisaties. Dreigende recidive moet tijdig worden gesignaleerd, zodat onmiddellijk kan worden ingegrepen waardoor slachtoffers worden voorkomen. De geloofwaardigheid van het toezicht tijdens de resocialisatie staat of valt met een consequente toepassing ervan en door een directe en adequate reactie op overtreding van de voorwaarden. Slechts als de veiligheid gewaarborgd is, bestaat de ruimte om een verantwoorde terugkeer te realiseren.

Het forensisch psychiatrisch toezicht (fpt) is zowel door wetenschappelijk onderzoek als door de Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) positief beoordeeld. Het forensisch psychiatrisch toezicht vormt daarmee een waardevol instrument, dat bijdraagt aan een meer verantwoorde terugkeer van tbs-gestelden in de maatschappij. Met de landelijke invoering van deze nieuwe toezichtsvorm wordt ernaar gestreefd in samenwerking met de ketenpartners de terugkeer van tbs-gestelden in de samenleving zo goed mogelijk te bewaken en risico's te minimaliseren.

Het beleidskader forensisch psychiatrisch toezicht biedt een kader voor de fpc's en de reclasseringsorganisaties om lokaal invulling te geven aan het forensisch psychiatrisch toezicht. Hiertoe wordt in dit beleidskader ingegaan op de wettelijke verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de fpc's en de reclasseringsorganisaties in het resocialisatietraject van tbs-gestelden. In een procesbeschrijving worden deze verantwoordelijkheden en bevoegdheden vertaald naar concrete werkzaamheden gedurende het gehele resocialisatietraject van de tbs-gestelde die tezamen het fpt vormen. De procesbeschrijving vormt het kader op basis waarvan op lokaal niveau verder invulling aan het fpt kan worden gegeven.

Het beleidskader fpt treedt in werking op 1 mei 2011 en wordt één jaar na inwerkingtreding geëvalueerd. Een effectevaluatie zal onderdeel uitmaken van deze evaluatie om inzichtelijk te maken in welke mate de doelen van het fpt zijn bereikt. De klankbordgroep, waarin de fpc's en de contactfunctionarissen van de reclassering tijdens de testfase hun ervaringen met het fpt uitwisselden, hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de doorontwikkeling van het fpt. Om het ontwikkelproces te waarborgen blijven de klankbordgroepen twee maal per jaar plaatsvinden.

2. Achtergrond

2. Achtergrond

In 2008 is het project fpt gestart om uitvoering te geven aan de aanbeveling van de parlementaire onderzoekscommissie tbs, Commissie Visser¹, over het verbeteren van het toezicht op tbs-gestelden tijdens proefverlof en de voorwaardelijke beëindiging van de tbs. Het fpt is een aangescherpte vorm van toezicht op tbs-gestelden, waarbij fpc's en reclasseringsorganisaties vanuit hun expertise gezamenlijk betrokken zijn bij het toezicht op en behandeling van de tbs-gestelden tijdens proefverlof en de voorwaardelijke beëindiging. Door de aanscherping van de samenwerking tussen de fpc's en de reclassering is de kwaliteit van het resocialisatietraject beter geborgd. Het fpt is in 2008 uitgewerkt in een procesbeschrijving op basis waarvan de fpc's en de reclasseringsorganisaties het fpt hebben getest. De ervaringen van de fpc's en de reclassering zijn gebruikt om het samenwerkingsmodel te verbeteren. Daarnaast is het fpt geëvalueerd door middel van een plan- en procesevaluatie. Ook heeft de Inspectie voor de Sanctietoepassing onderzoek verricht naar het reclasseringstoezicht op tbs-gestelden tijdens het proefverlof en de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging. De resultaten hiervan en de ervaringen van de fpc's en reclasseringsorganisaties gedurende de testfase hebben geleid tot een doorontwikkeling van het fpt. Het resultaat hiervan is verwerkt in dit beleidskader.

---

¹ Kamerstukken II, 30250, nr. 5

3. Beschrijving forensisch psychiatrisch toezicht

3.1 Definitie forensisch psychiatrisch toezicht

Fpt is een intensieve multidisciplinaire samenwerking tussen het fpc en de reclassering bij de uitstroom² van tbs-gestelden³. De samenwerking betreft alle beslissingen over de benodigde behandeling, begeleiding en toezicht ten behoeve van de veilige en geleidelijke terugkeer van de tbs-gestelden in de samenleving. Door middel van fpt worden de taken en verantwoordelijkheden tussen de beide partijen geleidelijk overgedragen, wordt er nauw samengewerkt om de tbs-gestelde geleidelijk en op veilige wijze te laten uitstromen naar de maatschappij en wordt de forensisch psychiatrische expertise geborgd. Dit betekent dat dreigende recidive vroegtijdig wordt gesignaleerd, zodat onmiddellijk kan worden ingegrepen waardoor risico's en eventuele slachtoffers worden voorkomen. Deze verbeteringen moeten ervoor zorg dragen dat de terugkeer van tbs-gestelden met meer veiligheidswaarborgen is omkleed.

3.2 Doel forensisch psychiatrisch toezicht

Het doel van het fpt is door middel van een optimale samenwerking tussen de fpc's en de reclassering de terugkeer van tbs-gestelden naar de samenleving op een veilige en verantwoorde wijze vorm te geven en hiermee de (risico's op) recidive te verminderen en de maatschappelijke veiligheid te vergroten. Een tweede doel van fpt is het bevorderen van de door- en uitstroom van tbs-gestelde door de mogelijkheden op het gebied van toezicht, behandeling en begeleiding te vergroten.

3.3 Uitgangspunten forensisch psychiatrisch toezicht

Bij de uitvoering van het fpt worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- Veiligheid als voorwaarde voor uitstroom uit de tbs. Slechts als veiligheid in de vorm van risicomangement is gewaarborgd, kan resocialisatie plaatsvinden.
- Fpt is van toepassing op alle tbs-gestelden die uitstromen vanaf de transmurale fase naar proefverlof of voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging.
- De fpc's en reclassering zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het fpt. Hierbij zijn de wettelijke verantwoordelijkheden leidend voor de beslissingsbevoegdheid.
- De tbs-gestelde doorloopt alle opeenvolgende verloffases van de tbs-maatregel. Hierdoor worden abrupte overgangen vermeden en kunnen tijdig allerlei voorzieningen worden getroffen.
- Wanneer andere samenwerkingspartners (zoals GGz-instellingen) betrokken zijn bij de resocialisatie van de tbs-gestelde, maken zij deel uit van de samenwerking in het kader van fpt.
- Maatwerk. Op basis van de individuele zorg-, behandel- en controlebehoefte wordt in onderlinge afstemming bepaald wie welke rol heeft in de begeleiding, behandeling en het toezicht van de tbs-gestelde (fpc, reclassering of GGz-instelling).
- Gedurende de voorwaardelijke beëindiging wordt de forensische GGz ingezet voor de behandeling van de tbs-gestelde. In bijzondere situaties waarin de expertise van het fpc vereist is, wordt het fpc hiervoor ingezet. De crisisopname in deze fase wordt gerealiseerd in de forensische GGz indien deze al betrokken is bij de tbs-gestelde. Wanneer dit niet mogelijk is, dient het fpc vanuit haar maatschappelijke betrokkenheid verantwoordelijkheid te nemen voor de crisisopname.
- Ketenbenadering. Niet alleen de fpc's en de reclassering zijn betrokken bij de resocialisatie van de tbs-gestelden ook GGz-instellingen spelen hierbij een belangrijke rol. Een deel van de tbs-gestelden verblijft tijdens het resocialisatietraject in een instelling voor verstandelijk gehandicapten, een regionale instelling voor begeleid wonen (RIBW) krijgt poliklinische behandeling.

² Met uitstroom wordt hier bedoeld op de fase van transmuraal verlof, proefverlof en voorwaardelijke beëindiging.

³ Wanneer andere samenwerkingspartners, zoals ggz-instellingen, betrokken zijn bij de resocialisatie van de tbs-gestelde, maken zij deel uit van de samenwerking.

- De integratie van forensisch psychiatrische deskundigheid van het fpc bij het toezicht tijdens proefverlof en voorwaardelijke beëindiging draagt bij aan versterking van de risicotaxatie en de vormgeving van het risicomangement. De kennis over de tbs-gestelde die tijdens de intramurale behandeling in het fpc is opgebouwd gaat zodoende niet verloren.
- De fpc's en de reclassering bieden elkaar ondersteuning in het aanleveren van informatie die nodig is voor de evaluatie van de verlofmachtiging.

3.4 Wettelijke verantwoordelijkheden bepalen beslissingsbevoegdheid

De wettelijke verantwoordelijkheidsverdeling zoals vastgelegd in de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt), tussen het fpc en de reclassering is leidend bij de werkzaamheden van beide partijen in het kader van fpt.

In de transmurale fase is het fpc geheel verantwoordelijk voor de tbs-gestelde en de uitvoering van de tbs-maatregel. De reclassering heeft in deze fase geen wettelijke verantwoordelijkheden in het toezicht op de tbs-gestelde. De wijze waarop de reclassering tijdens de transmurale fase in het kader van fpt betrokken is, is uitgewerkt in de procesbeschrijving in hoofdstuk 5. De reclassering heeft de verantwoordelijkheid om in voorbereiding op het proefverlof op verzoek van het fpc en/of rechterlijke macht een onderzoek te doen naar voorwaarden waaronder een proefverlof of voorwaardelijke beëindiging kan plaatsvinden. Gedurende de fase van proefverlof is het fpc verantwoordelijk voor de tbs-gestelde. Dit betekent dat het fpc verantwoording aflegt aan de Minister van Veiligheid en Justitie. De reclassering is in deze fase verantwoordelijk voor de uitvoering van het toezicht.

Wanneer de rechter daartoe een opdracht geeft, is de reclassering verplicht tot het formuleren van voorwaarden in het kader van een voorwaardelijke beëindiging. Voor de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging is volgens de wet het Openbaar Ministerie (OM) verantwoordelijk. Het OM geeft de reclassering vervolgens de opdracht voor de uitvoering van het toezicht in de fase van de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging.

Verlofvorm/ fase tbs	(On) Begeleid	Transmuraal	Proefverlof	Voorwaardelijke beëindiging	Beëindiging tbs
Wettelijk verantwoordelijk	fpc	fpc	fpc	OM	
Toezichtverantwoordelijk	fpc	fpc	Reclassering	Reclassering	
Forensisch Psychiatrisch Toezicht		Reclassering en fpc			

Naar: (Andreas et al., 2008b)

4. Verantwoording

4. Verantwoording

Het fpt maakt deel uit van de verantwoordingscyclus van fpc's naar Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) en van de reclasseringsorganisaties naar de Directie Sanctie- en Preventiebeleid van het ministerie van Veiligheid en Justitie. Met betrekking tot de fpc's is fpt ondergebracht in de planning en control cyclus tussen de fpc's en de Directie Forensische Zorg (DForZo). Ten aanzien van de reclasseringsorganisaties maakt de uitvoering van het fpt deel uit van de algemene productiecriteria en de voorwaarden voor subsidie. Gedurende het subsidiejaar wordt door middel van drie viermaandsrapportages verantwoording afgelegd over de uitvoering van het fpt. Daarnaast behoren de vestigingen van de reclasseringsorganisaties alsmede de fpc's op grond van artikel 2 van de Regeling Inspectie voor de Sanctietoepassing tot het werkterrein van de ISt, op basis waarvan de ISt tijdens doorlichtingen zal rapporteren over de uitvoering van fpt.

5. Procesbeschrijving fpt

5.1 Taken en verantwoordelijkheden bij transmuraal verlof

Doel van het fpt in de transmurale fase is het voorbereiden van het proefverlof waarbij de werkzaamheden van het fpc en van de reclassering worden afgestemd om het proefverlof (of in voorkomende gevallen de voorwaardelijke beëindiging) zo soepel en veilig mogelijk te laten verlopen. Hiermee wordt minimaal zes maanden voor de verwachte start van het proefverlof gestart. In de transmurale fase is het fpc geheel verantwoordelijk voor de tbs-gestelde en de uitvoering van de tbs-maatregel. De reclassering heeft in deze fase geen wettelijke verantwoordelijkheden in het toezicht op de tbs-gestelde.

Fpc's

Fase	Taken
Transmuraal verlof	<ul style="list-style-type: none"> • treedt in overleg met de contactfunctionaris van de reclassering over de te verwachten uitstroom van tbs-gestelden in de transmurale fase en nodigt de contactfunctionaris uit bij behandelbesprekingen van de tbs-gestelden bij de start van de transmurale fase; • stuurt de contactfunctionaris alle relevante stukken uit het behandeldossier, en zorgt ervoor dat deze alle stukken die in het behandelteam worden besproken; • overlegt met de contactfunctionaris over hoe en waar de resocialisatie plaats moet vinden; • bepaalt in overleg met de reclassering of en wanneer er een kennismakingsgesprek met de tbs-gestelde plaatsvindt; • bepaalt in samenspraak met de contactfunctionaris wanneer wordt gestart met de voorbereiding van het proefverlof.

Reclassering

Fase	Taken
Transmuraal verlof	<ul style="list-style-type: none"> • is aanwezig bij de behandelbesprekingen van tbs-gestelden in de transmurale fase⁴; • adviseert het behandelteam over de vormgeving van de transmurale fase; • treedt in contact met tbs-gestelde en informeert tbs-gestelde over de rol en taken van de reclassering; • overlegt met het behandelteam over de start van de voorbereiding van het proefverlof of eventueel de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging; • draagt zorg voor overdracht naar vaste begeleider van de reclassering door inbreng en bespreking in Tbs Casuïstiek Overleg (TCO) van de reclasseringsorganisaties; • zorgt, indien nodig voor bovenregionale overdracht⁵; • behartigt belangen van de reclassering naar kliniek (en vice versa) en tbs-gestelde zolang niet duidelijk is in welke omgeving betrokkene gaat resocialiseren.

⁴ Wanneer er sprake is van een zeer langdurige transmurale fase, kan de reclassering op indicatie deelnemen aan de behandelbesprekingen.

⁵ Zie punt 5.4.3 voor de wijze waarop de bovenregionale overdracht wordt uitgevoerd.

5.2 Taken en verantwoordelijkheden bij proefverlof

Doel van het fpt in de fase van proefverlof is een duidelijke omschrijving, afstemming en afbakening van de betrokkenheid van het fpc en de reclassering. Hierbij wordt inzichtelijk gemaakt wie met welke frequentie en met welk doel contact heeft met de tbs-gestelde.

Het fpc is in deze fase verantwoordelijk voor de tbs-gestelde. In de Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden (Bvt) is vastgelegd dat de reclassering verantwoordelijk is voor het toezicht in deze fase.

Fpc's

Fase	Taken
Vorbereiding proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • neemt minimaal een half jaar voor de verwachte start proefverlof contact op met de contactfunctionaris; • geeft de reclassering, middels een opdrachtbrief, de opdracht om een maatregelrapport op te stellen en levert daar zo nodig een bijdrage aan; • vraagt een machtiging proefverlof bij het ministerie aan; • bepaalt in samenspraak met de reclassering waar patiënt gaat resocialiseren en welke activiteiten daarvoor geregeld moeten worden (bv. huisvesting, werk e.d.); • vraagt de reclassering, indien nodig, om een indicatie klinische zorg bij het NIFP aan te vragen; • stelt de reclassering in kennis van de toekenning/afwijzing van de proefverlofaanvraag; • levert, indien nodig, een bijdrage aan het plan van aanpak van de reclassering en expliciteert rollen en taken van het fpc tijdens proefverlof; • organiseert een gesprek met de reclassering en de tbs-gestelde waarin de tbs-gestelde wordt voorgelicht over de invulling van het proefverlof.
Start proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • bepaalt, in overleg met de reclassering, de datum waarin het proefverlof in gaat; • helpt mede de inhoudelijke overdracht naar uitvoerders van het plan van aanpak (poli-contacten, klinische zorg, werk e.d.).
Proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • voert, zo nodig en zoals afgesproken met reclassering, een deel van de behandeling of toezicht uit; • heeft periodiek overleg met de reclassering; • is aanwezig bij behandelplanbesprekingen van derde partijen/uitvoerende instanties; • is verantwoordelijk voor het uitbrengen van het verlengingsadvies met behulp van voortgangsrapportages en evaluatie proefverlof van de reclassering; • attendeert de reclassering op de datum van de evaluatie van de machtiging proefverlof.
Einde proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • zorgt op indicatie samen met de reclassering voor overdracht naar relevante instellingen.

Reclassering

Fase	taken
Vorbereiding proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • wijst minimaal een half jaar voor verwachte start proefverlof een vaste begeleider aan tbs-gestelde toe; • deze maakt kennis met cliënt en start een voorloopaanleiding om contacten met tbs-gestelde te kunnen registreren; • maakt kennis met behandelaar en overlegt over de toekomstige voorwaarden en rol van de kliniek bij uitvoering proefverlof; • schrijft een maatregelrapport waarin voorwaarden beschreven staan die gelden bij de uitvoering van het proefverlof; • maakt een plan van aanpak waarin toezicht op en begeleiding bij voorwaarden worden uitgewerkt; • bespreekt maatregelrapport met tbs-gestelde en behandelaar; • sluit in het maatregelrapport aan op de risicotaxatie van het fpc of neemt zo nodig een RISc af; • overlegt met behandelaar de datum waarin het proefverlof in gaat; • draagt indien nodig zorg voor aanmelding tbs-gestelde bij het NIFP over indicatie klinische zorg in proefverlof of voorwaardelijke beëindiging.
Proefverlof/ Uitvoering toezicht	<ul style="list-style-type: none"> • rapporteert binnen een maand na ingangsdatum proefverlof aan de kliniek over de start en voortgang van het proefverlof, vervolgens rapporteert de reclassering elke twee maanden over de voortgang van de het proefverlof aan de kliniek; • is aanwezig bij behandelplanbesprekingen van derde partijen/uitvoerende instanties; • onderhoudt contact met netwerk van de tbs-gestelde; • bespreekt casus periodiek in het TCO; • schrijft vier maanden voor het verstrijken van de machtiging een evaluatie proefverlof volgens het format 'Evaluatie proefverlof'.
Einde proefverlof	<ul style="list-style-type: none"> • zorgt voor overdracht naar relevante hulpverlenende instellingen.

5.3 Taken en verantwoordelijkheden bij de voorwaardelijke beëindiging

Het doel van fpt in de fase van voorwaardelijke beëindiging is om indien nodig de expertise van het fpc te kunnen inzetten ter aanvulling op het toezicht van de reclassering. Voor de tenuitvoerlegging van de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging is volgens de wet formeel het Openbaar Ministerie (OM) verantwoordelijk. Het OM geeft de reclassering vervolgens de opdracht voor de uitvoering van het toezicht in de fase van de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging. De reclassering draagt daarmee de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van de voorwaardelijke beëindiging van de dwangverpleging. Het fpc is op indicatie beschikbaar voor begeleiding, behandeling en/of crisisplaatsing van de tbs-gestelde.

Fpc's

Fase	Taken
Vorbereiding voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> • bespreekt met de reclassering de indicatie voor voorwaardelijke beëindiging; • geeft de reclassering, middels een opdrachtbrief, de opdracht om een maatregelrapport op te stellen en levert daar zo nodig een bijdrage aan; • draagt bij aan het door de reclassering te vervaardigen plan waarin, indien afgesproken, taken tijdens de voorwaardelijke beëindiging geëxpliciteerd worden (met name optreden tijdens crises). <p>Nb: In enkele gevallen kan er afgeweken worden van de opeenvolgende verloffases. Hierdoor ontstaat de situatie dat tijdens het transmuraal verlof een voorwaardelijke beëindiging moet worden voorbereid. De voorbereiding van de voorwaardelijke beëindiging start uiterlijk 6 maanden voor de geschatte/gewenste ingangsdatum. Het wordt aanbevolen de voorbereiding eerder te starten.</p>
Start voorwaardelijke beëindiging/ Uitvoering voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> • heeft voor de reclassering en/of behandelinstellingen een consulterende taak; • overlegt op verzoek met de reclassering over het verlengingsadvies; • heeft, indien afgesproken, op verzoek van de reclassering, incidenteel contact met de tbs-gestelde; • heeft een rol bij crisisinterventie/time-out (maximaal tweemaal 7 weken); • is tijdens crisisopname behandelverantwoordelijke.
Onvoorwaardelijke beëindiging tbs	<ul style="list-style-type: none"> • sluit het fpt-traject administratief af.

Reclassering

Fase	taken
Vorbereiding voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> • organiseert een gesprek met de reclassering en de tbs-gestelde waarin de tbs-gestelde wordt voorgelicht over de invulling van de voorwaardelijke beëindiging; • bespreekt de casus in het casuïstiekoverleg 3RO waarin aanwezig een consulentspsychiater; • treedt in overleg met fpc over rol van de kliniek tijdens de voorwaardelijke beëindiging; • stelt maatregelrapportage op en beschrijft voorwaarden en besteedt aandacht aan crisisopname; • maakt een plan van aanpak waarin toezicht op en begeleiding bij voorwaarden worden uitgewerkt; • vraagt de benodigde indicaties aan.
Voorwaardelijke beëindiging/ Uitvoering toezicht	<ul style="list-style-type: none"> • rapporteert drie maandelijks aan het ministerie van Veiligheid en Justitie en aan het OM en kan in overleg met het fpc afspraken maken over het (gelijktijdig) informeren van het fpc; • meldt overtredingen van de voorwaarden aan het OM (direct) en indien nodig aan het fpc; • voert toezicht uit conform plan van aanpak; • treedt op als intermediair voor instanties die een aandeel leveren in het plan van aanpak; • initieert crisisopname en zorgt voor overdracht van en naar derde partijen; • draagt zorg voor een goede overdracht tijdens crisisopname; • evalueert met het fpc tijdens de crisisopname de voorwaarden en het risicomanagement en stelt voor aan het OM waar deze zo nodig bijgesteld moeten worden, eventueel na overleg met het fpc; • adviseert het OM over wijziging van de voorwaarden; • onderhoudt contact met netwerk van de tbs-gestelde; • is verantwoordelijk voor het uitbrengen van een verlengingsadvies; • bespreekt casus periodiek in het TCO.
Onvoorwaardelijke beëindiging tbs	<ul style="list-style-type: none"> • informeert het fpc over de onvoorwaardelijke beëindiging van de tbs; • zorgt voor overdracht naar relevante hulpverlenende instellingen.

5.4 Taken en verantwoordelijkheden bij bijzondere situaties

5.4.1 Contraire voorwaardelijke beëindiging

Deze procesbeschrijving gaat in op de situatie waarin de reclassering van de rechtbank de opdracht krijgt om tegen het advies van het fpc en/of de reclassering een maatregelrapportage voor de voorwaardelijke beëindiging op te stellen. De contraire voorwaardelijke beëindiging verschilt ten opzichte van een reguliere voorwaardelijke beëindiging in de afstemming en advisering aan de rechter over de mogelijkheden van en de voorwaarden aan de voorwaardelijke beëindiging.

Fpc's

Fase	taken
Vorbereiding contraire voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> indien een contraire voorwaardelijke beëindiging aan de orde is, schakelt het fpc direct de contactfunctionaris in; bespreekt met de reclassering diens opdracht van de rechtbank een maatregelrapportage voorwaardelijke beëindiging op te stellen; bespreekt hierbij de (on)mogelijkheden van een voorwaardelijke beëindiging en levert input omtrent de aandachtspunten bij het risicomanagement; ondersteunt de reclassering bij het zoeken naar alternatieve mogelijkheden bij crisisopname indien het fpc geen mogelijkheden tot crisisopname in de eigen kliniek ziet.
Contraire voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> conform reguliere voorwaardelijke beëindiging.
Overgang naar onvoorwaardelijke beëindiging	<p>Indien gewenst</p> <ul style="list-style-type: none"> adviseert over noodzakelijke zorg op primaire leefgebieden (inkomen, huisvesting en zorg).

Reclassering

Fase	taken
Vorbereiding voorwaardelijke beëindiging bij contraire beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> bespreekt met het fpc de opdracht van de rechtbank een maatregelrapportage voorwaardelijke beëindiging op te stellen; bespreekt hierbij de (on)mogelijkheden van een voorwaardelijke beëindiging; neemt de input van het fpc omtrent de aandachtspunten bij het risicomanagement in overweging en stelt maatregelrapport op; zoekt naar alternatieve mogelijkheden bij crisisopname indien het fpc geen mogelijkheden tot crisisopname in de eigen kliniek ziet; indien er geen vaste begeleider vanuit de reclassering is, zal de contactfunctionaris de voorbereidende rol op zich nemen (o.a. stukken opvragen bij het fpc) en de casus inbrengen in het TCO.
Uitvoering toezicht bij contraire voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> conform een reguliere voorwaardelijke beëindiging.
Overgang naar onvoorwaardelijke beëindiging	<p>Indien gewenst</p> <ul style="list-style-type: none"> overlegt met het fpc (en RIBW, GGz-instellingen) over noodzakelijke zorg op primaire leefgebieden (inkomen, huisvesting en zorg); meldt casus in het veiligheidshuis, Gemeente voert regie; verzoekt bij (dreigende) geconstateerde crisis om BOPZ-maatregel/Rechterlijke Machtiging; meldt cliënt aan bij het CIZ.

5.4.2 Tijdelijke crisisopname tijdens voorwaardelijke beëindiging

De tijdelijke crisisopname is bedoeld voor de situatie waarin een stabilisatie van de problematiek van de tbs-gestelde noodzakelijk is. Op deze manier hoeft niet meteen worden gekozen voor het zwaardere middel van het hervatten van de dwangverpleging. In artikel 509jbis van het Wetboek van Strafvordering is de bevoegdheid voor het OM neergelegd om bij de rechtbank een vordering te doen tot wijziging van de voorwaarden in die zin dat de betrokkene voor een periode van maximaal zeven weken wordt opgenomen in een forensische psychiatrische inrichting. De reclassering houdt toezicht op de naleving van de voorwaarden. Indien de reclassering een overtreding of crisis signaleert, moet dit altijd gemeld worden aan het OM.

De criteria voor het toepassen van deze tijdelijke crisisopname zijn identiek aan de criteria voor de hervatting van de tbs met dwangverpleging. Voor de gevallen waarin deze periode van zeven weken te kort blijkt te zijn, maar desalniettemin binnen een nieuwe periode van zeven weken stabilisatie van de betrokkene mag worden verwacht, voorziet dit wetsvoorstel in een mogelijkheid tot verlenging van de duur van tijdelijke crisisopname met maximaal zeven weken. Na ommekomst van de door de rechtbank gestelde termijn van de tijdelijke crisisopname, vervalt de tijdelijke gewijzigde voorwaarde van rechtswege. De betrokkene keert dan terug in het oude regime. De beslissing door de rechtbank is direct uitvoerbaar, hetgeen nodig is vanwege het spoedeisende karakter van de maatregel.

Fpc's

Fase	Taken
Voorafgaand aan de tijdelijke crisisopname	<ul style="list-style-type: none"> • overlegt met de reclassering over wenselijkheid crisisopname; • hierbij wordt overwogen of plaatsing in de forensische GGZ een optie is; • Indien dit niet mogelijk is, neemt het fpc de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de crisisopname.
Tijdens de tijdelijke crisisopname	<ul style="list-style-type: none"> • is verantwoordelijk voor de inhoud van de behandeling zolang tbs-gestelde in kader crisisopname is opgenomen; • treedt in overleg met reclassering omtrent noodzakelijke zorg na crisisopname; • ondersteunt reclassering waar mogelijk op gebied van allerhande interventies; • evalueert tijdens de crisisopname de voorwaarden en het risicomanagement met de reclassering.

Reclassering

Fase	Taken
Voorafgaand aan de tijdelijke crisisopname	<ul style="list-style-type: none"> • treedt in contact met fpc en eventuele derdepartijen (ambulante zorginstellingen, netwerkleden, politie e.d.) over wenselijkheid crisisopname; • adviseert de OvJ over de wenselijkheid van een crisisopname; • vraagt indicatie crisisopname bij het NIFP aan (mag ook tijdens de crisisopname); • beschrijft in verzoek aan het OM tot crisisopname de risicofactoren, de reeds gepleegde interventies en het resultaat hiervan, het verwachte doel van de crisisopname en de voorwaarden voor beëindiging van de crisisopname.
Tijdens de tijdelijke crisisopname	<ul style="list-style-type: none"> • informeert alle ketenpartners omtrent opname en regelt praktische zaken; • doet onderzoek naar haalbaarheid terugkeer conform oude plan van aanpak (in overleg en overeenstemming met fpc en OvJ); • treedt in overleg met fpc over eventuele aanpassing van voorwaarden; • overlegt met de OvJ over behandeling van tbs-gestelde en eventuele benodigde aanpassing voorwaarden dan wel benodigde hervatting van dwangverpleging; • evalueert tijdens de crisisopname de voorwaarden en het risicomanagement en stelt deze waar nodig bij na overleg met het fpc; • adviseert het OM over wijziging van de voorwaarden.

5.4.3 Bovenregionale overdracht

De plaats waar de tbs-gestelde gaat resocialiseren is niet altijd vlakbij de plaats waar het fpc zich bevindt. Het dossier van de tbs-gestelde moet in die situaties worden overgedragen aan een TCO in een ander arrondissement. Het beleid is om de overdracht via contactfunctionarissen tbs te laten verlopen en niet via de Reclasseringsbalie. Zij zijn immers intermediair tussen reclassering en fpc en zijn in staat snel te handelen en te schakelen. Vertraging wordt hierdoor geminimaliseerd. Indien een kliniek meer wil weten over de sociale kaart in een ander arrondissement kan zij de contactfunctionaris inschakelen.

Fpc's

Fase	Taken
Bovenregionale overdracht bij proefverlof en/of voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> • Neemt contact op met contactfunctionaris over mogelijkheden tot resocialisatie in andere regio; • Werkt mee aan de benodigde indicatiestellingen en treedt indien nodig in overleg met vervolgvoorziening over crisis en ondersteuning; • Is voor de vervolgvoorziening 24 uur per dag bereikbaar voor advies en overleg; • Indien nodig bezoekt het fpc de instelling en de tbs-gestelde voor advies, behandeling of overleg.

Reclassering

Fase	Taken
Bovenregionale overdracht bij proefverlof en/of voorwaardelijke beëindiging	<ul style="list-style-type: none"> • Contactfunctionaris van het verantwoordelijke fpc krijgt vraag om een proefverlof/voorwaardelijke beëindiging voor te bereiden; • Contactfunctionaris van het verantwoordelijke fpc weet in welke regio de tbs-gestelde gaat uitstromen of wil gaan uitstromen; • Contactfunctionaris (sturende) neemt altijd, bij voorkeur telefonisch, contact op met de contactfunctionaris uit betreffende regio; • De twee contactfunctionarissen bespreken de casus inhoudelijk door. Zo kan de ontvangende contactfunctionaris een inschatting maken van de mogelijkheden omtrent resocialisatie in zijn/haar regio (er worden geen dossiers zonder overleg doorgestuurd); • Indien beide contactfunctionarissen van mening zijn dat resocialisatie in die regio mogelijk is dan wordt cliënt doorverwezen naar die regio en in het TCO aan een vaste begeleider verdeeld die de concrete voorwaarden gaat opstellen; • Indien besloten wordt dat resocialisatie in die regio op korte termijn niet mogelijk is dan wordt dit met door de contactfunctionaris van het betreffende fpc met die kliniek besproken. De cliënt wordt dan nog niet verdeeld; • Indien er nog mogelijkheden moeten worden onderzocht, bijvoorbeeld een indicatie bij het NIFP moet worden aangevraagd dan behartigt de contactfunctionaris van de betreffende fpc de zaak tot duidelijk is waar tbs-gestelde gaat resocialiseren. De zendende contactfunctionaris vraagt in deze gevallen een indicatie bij het NIFP.

6. Bijlage

6.1 Afkortingen en begrippenlijst

3RO	drie reclasseringsorganisaties: Reclassering Nederland, Leger des Heils, Stichting Verslavingsreclassering GGZ
BOPZ	bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Bvt	Beginselenwet verpleging ter beschikking gestelden
CIZ	Centrum indicatiestelling zorg
DForZo	Directie Forensische Zorg
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
fpc	forensisch psychiatrisch centrum
fpt	forensisch psychiatrisch toezicht
GGz	geestelijke gezondheidszorg
ISt	Inspectie voor de Sanctietoepassing
NIFP	Nederlands Instituut voor Forensische Psychiatrie en Psychologie
OM	Openbaar Ministerie
OvJ	Officier van Justitie
RIBW	Regionale Instelling voor Begeleid Wonen
RISc	Recidive Inschattingsschalen
tbs	terbeschikkingstelling
TCO	Tbs Casuïstiek Overleg

